

Pomocné otázky pre výber témy na záverečnú prácu z kurzu Súčasná reflexia umenia

Dôležité je uvažovať o téme, ktorá je aktuálna v súčasnej kultúre, uvažovať o umení posledných cca 20 rokov. Odporúčam formulovať si tému práce ako otázku, napr. Čo sa deje? Aké to je? Prečo to tak je? Táto forma núti človeka, aby riešil problém. Obyčajné konštatovanie (napr. Zmeny v súčasnom umení, Šírenie elektronických kníh) núti človeka, aby opisoval a vymenúval veci a procesy okolo seba, nie aby riešil problém.

Niekoľko návrhov tém, resp. problémov, ktoré sú aktuálne (sú to len príklady, podnety na uvažovanie, nie model):

- Zaniká tlačaná kniha v elektronickom svete (čítačky, pdf formáty, tablety a pod.)?
- Prečo publikum nerozumie súčasnému umeniu?
- V čom spočíva originalita súčasných umelcov?
- Je možné odlišiť „ženské“ a „mužské“ umenie?
- Nezmizla z umenia krása? Prečo je súčasné umenie tak často škaredé?
- Ako je možné, že už skoro každé gesto umelca dokážeme vnímať ako umelecké dielo?
- Je originálne umelecké dielo, ktoré vzniklo v počítači?
- Existuje dnes ešte „národné“ umenie, alebo len medzinárodné, globálne a multikultúrne?
- Je umeleckým dielom žralok naložený vo formaldehyde (dielo Damiena Hirsta)?
- Ak je dnes akčné umenie (umenie akcie) také populárne, sú umením aj show typu Miss Universe, Zlatá maska, Cena Tatra banky a im podobné?
- Prečo sú obrazy á la IKEA také populárne?
- Určuje hodnotu umeleckého diela marketing?
- Ako je možné, že vznikajú umelecké diela, ktoré hneď aj zanikajú? Sú to ešte kultúrne artefakty?
- Nevzniká dnes viac gýča ako v minulosti?
- Zanikajú klasické hodnoty čistého „vysokého“ umenia, napríklad klasickej hudby?
- S kvalitnou optikou v smartfónoch sme všetci fotografmi. Sme aj umelcami?
- Je reklamný spot umeleckým dielom?
- Prečo je gýč, špina a hnus súčasťou súčasného umenia?
- Pochopíme súčasné umenie bez interpretácie?

Keď budete uvažovať o svojej téme, nezabudnite si nájsť na jej sprítomnenie konkrétne umelecké dielo (alebo 2-3 diela, radšej nie viac), aby ste uvažovali konkrétne, nie o abstraktných princípoch. Neustále sa pýtajte – Hovorím o súčasnosti? Existujú tieto veci objektívne v realite, alebo je to len moje osobné vnímanie situácie? Ako odlíšim moje pocity od toho, čo sa skutočne v umení a v kultúre deje? Ako sa to konkrétne prejavuje v umení? Má takéto umenie vôbec nejakú budúcnosť? A podobne.

Pod umeleckým dielom si nepredstavujte len uzavretý hmotný a relatívne stabilný artefakt ako obraz, báseň či hudobnú skladbu. Súčasnú umenie je procesuálne, diela majú krehkú existenciu a mnohé z nich po svojom vzniku rýchlo zanikajú.

Vyhľadávajte aj termíny, ktorými môžete tie súčasné situácie a diela opisovať. Využite mapu priloženú k sylabu alebo estetické slovníky.

Erich Mistrík, 17. 10. 2020